

I ETT FRÄMMANDE RUM

I ETT FRÄMMANDE RUM

TRE RESOR

DAMON GALGUT

ÖVERSÄTTNING AV NICLAS HVAL

ALBERT BONNIERS FÖRLAG

Tidigare utgivet:
Den gode doktorn (2004)
Bedragaren (2011)
Arktisk sommar (2015)
Löftet (2022)

Citatet på sidan 62 är hämtat ur Mårten Edlunds
översättning av William Faulkners *As I Lay Dying*.

www.albertbonniersforlag.se

Originalalets titel: *In a Strange Room*
Copyright © Damon Galgut 2010
Översättning: Niclas Hval
Omslag: Ingrediensen AB
Tryck: ScandBook AB, EU 2024
ISBN: 978-91-0-080181-6

Han har inget hus
– Vojislav Jakić

ETT

FÖLJESLAGAREN

Det är så här det går till. På eftermiddagen ger han sig ut på leden man har visat honom och snart har han lämnat den lilla staden bakom sig. Efter någon timme befinner han sig bland låga kullar som är täckta av olivträd och grå stenar, och härifrån har han utsikt över ett flackt landskap som gradvis faller av mot havet. Han är intensivt lycklig, vilket han förmår vara när han vandrar och är ensam.

I och med att vägen går upp och ner finns det stunder när han kan se mycket långt och stunder när han inte ser något alls. Han håller utkik efter andra människor, men de stora vidderna verkar vara öde. Det enda tecknet på mänsklig närvaro är ett och annat hus, pyttelitet i fjärran, och själva vägen i sig.

Sedan, när det har gått ett tag och han kommer till krönet av en kulle, blir han varse en annan figur långt borta. Den kan vara manlig eller kvinnlig, den kan ha vilken ålder som helst, den skulle kunna färdas i endera riktningen, mot honom eller bort från honom. Han betraktar den tills vägen dalar så han inget ser, och när han kommer till toppen av nästa backe är figuren tydligare, den är på väg mot honom. Nu betraktar de varandra medan de låtsas att de inte gör det.

När de kommer i jämnhöjd stannar de. Figuren är en man i ungefär hans egen ålder, helt klädd i svart. Svarta byxor och svart tröja, svarta kängor. Till och med ryggsäcken är svart. Vad den förste mannen har på sig vet jag inte, det har jag glömt.

De nickar till hälsning, de ler.

Var har du kommit ifrån.

Mykene. Han pekar över axeln. Och du.

Mannen i svart pekar han också, lite obestämt, mot en avlägsen plats bakom sig. Och vart är du på väg. Han har en brytning som den förste mannen inte kan placera, skandinavisk kanske, eller tysk.

Till ruinerna.

Jag trodde att ruinerna låg åt det hållet.

Ja. Inte de ruinerna, dem har jag sett.

Finns det andra ruiner.

Ja.

Hur långt är det dit.

Tio kilometer tror jag. Det var vad de sa.

Han nickar. Han är vacker på ett surmulet sätt och har långt glansigt hår som faller ner över axlarna. Han ler, trots att det inte finns något att le åt. Och var kommer du ifrån.

Sydafrika. Och du.

Jag är från Tyskland. Var i Mykene bor du.

På vandrarhemmet.

Där är det många människor.

Det är bara jag där. Ska du stanna.

Han skakar på huvudet, de långa lockarna lyfter och svävar. Jag ska med tåget i kväll. Till Aten.

De har fört samtalet i en märkligt formell ton, med hela vägens bredd mellan sig, ändå är det något i hur de förhåller sig till varandra som kanske inte skvallrar om intimitet, men väl om förtrogenhet. Som om de har träffats förut någonstans, för länge sedan. Men det har de inte.

Ha en fin tur till ruinerna, säger tysken och ler. Sydafrikanen tackar. Sedan skiljs de åt med en nick och avlägsnar sig långsamt från varandra på den smala vita vägen, med en och annan titt över axeln, tills de är två minimala och åtskilda prickar igen som stiger och faller med det böljande landskapet.

Det är mitt på eftermiddagen när han kommer till ruinerna.

Jag minns inte ens vad det var för något nu, resterna av en stor byggnad med oklar funktion, det fanns ett staket man behövde klättra över, det fanns en rädsla för hundar men det dök inte upp några hundar, han snubblar runt bland stenar och pelare och avsatser, han försöker föreställa sig hur det var men historien vill inte bli föreställd. Han sätter sig på kanten av ett stengolv som sticker upp en bit och blickar tomt ut bland kullarna runt omkring och nu tänker han på saker som hänt i det förgångna. När jag ser tillbaka genom tiden på honom minns jag hur han minns, och jag är mer närvarande i scenen än han var. Men minnet har sina egna avstånd, på ett sätt är han helt och hållet jag, på ett annat är det en främmande människa jag betraktar.

När han återvänder till sig själv står solen redan lågt på himlen, skuggorna från bergen ligger utsträckta över slätten. Han går långsamt tillbaka i den blå svalkan. Stjärnorna sår sig själva i klara bäddar där ovanför, jorden är jättelik och gammal och svart. Middagen borde ha varit intagen för länge sedan när han väl kommer till utkanterna av den lilla byn och tar sig uppför huvudgatan, butikerna och restaurangerna är stängda och tillbommade, det är släckt i alla fönster. Han går in genom vandrarhemmets öppna ytterdörr, uppför traporna, genom korridorerna, förbi rum med rad efter rad av tomma våningssängar, alla mörka och kalla, ingen kommer hit så här års, till det sista och högst belägna rummet, mitt uppe på taket, som en vit kub som fästs på ett plan. Han är mycket trött nu, och hungrig, och han vill sova.

Men inne i rummet väntar tysken. Han sitter på en av sängarna, med händerna mellan knäna och ler.

Hello.

Han går in och stänger dörren efter sig. Vad gör du här.

Jag missade tåget i kväll. Det går ett annat i morgon bitti. Jag bestämde mig för att vänta till dess. Jag bad att få bo i ditt rum.

Jag ser det.

Har du något emot det.

Jag är bara förvånad, det var inget jag väntade mig, nej, jag har inget emot det.

Han har inget emot det, men han känner sig också obekvämt. Han vet att den andre mannen inte har skjutit upp sin resa på grund av tåget utan på grund av honom, på grund av samtalet de hade på vägen.

Han sätter sig på sängen. De ler mot varandra igen.

Hur länge ska du stanna.

Jag ska också åka i morgon bitti.

Ska du till Aten.

Nej. Andra hållet. Till Sparta.

Du har alltså sett Mykene redan.

Jag har varit här i två dagar.

Ah.

Nu uppstår en tystnad och ingen av dem rör sig i den.

Jag kanske stannar en dag till. Jag har inte bråttom. Jag gillar det här stället.

Tysken funderar. Jag tänkte kanske också det. Jag har inte sett Mykene än.

Det borde du.

Du tänker alltså stanna.

Ja.

Ja. Då stannar jag med. En dag till.

Det känns som om de har kommit överens om något mer än bara de här praktikaliteterna, men exakt vad är oklart. Det är sent och kallt och det lilla rummet är kargt och fult i lysrörsskenet. Efter en kort stund kryper sydafrikanen ner i sovsäcken. Han är blyg och även om han brukar klä av sig gör han inte det den här kvällen. Han tar av sig skorna och klockan och de två koppararmbanden och kryper ner och lägger sig på rygg. Han ser metallribborna i kojen ovanför och lösryckta bilder från den gångna dagen kommer till honom: ruinerna, vägen, olivträdens knotiga former.

Tysken gör sig också redo för sängen. Han lägger ut sovsäcken på kojen han sitter på. Självklart är hans sovsäck svart. Han knyter upp kängorna och tar av dem, ställer dem bredvid varandra på golvet. Kanske brukar även han klä av sig men det gör han inte den här kvällen, det går inte att veta vad han brukar göra. Han bär ingen klocka. I sina svarta strumpor går han bort till dörren och släcker lampan, sedan tassar han tillbaka till sängen och lägger sig. Det tar en liten stund för honom att komma till ro.

Sydafrikanen säger något.

Jag hör inte.

Vad heter du.

Reiner. Och du.

Jag heter Damon.

Damon. God natt.

God natt, Reiner.

God natt.

När han vaknar nästa dag är den andra sängen tom och vatten fräser från duschen i rummet intill. Han går upp och går ut på taket. Luften är iskall och hög och klar. Han går bort till kanten och sätter sig på den låga muren.

Alla andra hustak i staden ligger nedanför honom, huvudgatan löper från väst till öst, små hästsiluetter syns på en äng. Han är mycket långt hemifrån.

Reiner kommer ut på taket och torkar sitt långa hår med en handduk. Han har på sig samma svarta byxor som i går, men ingen tröja. Hans kropp är brun och hård, proportionerna är fulländade. Han vet att han är vacker och det gör honom på något sätt ful. Han ställer sig i solen, torkar sig, och sedan går även han bort och sätter sig på muren. Handduken ligger om nacken, han har fått gåshud av kylan, vattendroppar glänser som metall i de grova hårstråna på bröstet.

Vad vill du göra i dag.

Vad sägs om de där ruinerna.

De går till ruinerna. Han har redan sett dem, han var där flera timmar i går, men nu ser han på de tjocka väggarna och grunderna och befästningarna och högresta gravarna med Reiners ögon, hans ansiktsuttryck förändras inte när han går från en nivå till en annan i samma jämna takt, fullkomligt rak i sin långa kropp. Han sätter sig på en sten och väntar och Reiner kommer och sätter sig på huk strax intill. Berätta om den här platsen, säger han.

Jag vet inte så mycket om den, jag är mest intresserad av myterna.

Berätta om dem då.

Han berättar det han minns, om den ensamma kvinnan som väntar på att maken ska återvända från det långa kriget i Troja, hon som i sorgen över sin mördade dotter ruvar på hämnd, inget kan göda hämndbegäret som sorgen, en läxa historien lär oss om och om igen, och hon kombinerar sin vrede med den som finns hos hennes älskare som har egna sorger att hämnas, ända till den dag då Agamemnon återvänder, med sin tillfångatagna konkubin, profetissan, som kan se vad framtiden bär i sitt sköte men inte kan göra något åt det. Han träder in på de färgsprakande tygerna som hans fru har lagt ut åt honom, med tio års belägring i sitt kölvatten, Cassandra kommer efter och båda slaktas där inne. Han huggs ihjäl i badet, av någon anledning är det just den bilden som är klarast och mest verklig, den jättelike mannen fälls av yxor, blodet sprutar och han faller naken ihop i det scharlakansfärgade vattnet, varför är det alltid så lätt att föreställa sig våld medan ömheten för mig stannar kvar inuti orden. Redan i slutet av den här historien är nästa cykel av sorg och hämnd oundviklig, det vill säga nästa historia måste ta sin början. Och är detta sant, säger Reiner. Vad menar du med det. Jag menar har det hänt. Nej, nej, det är en myt, men myter innehåller alltid några fakta. Och vilka fakta finns här. Jag vet inte, den här platsen finns, länge trodde man att den inte gjorde det, det är till exempel ett faktum. Jag är inte så intresserad av myter, säger Reiner, vi tar och klättrar upp dit.

Han menar berget bakom ruinerna.

Upp dit.

Ja.

Varför.

Därför, säger han. Han ler igen, han har en speciell glimt i ögat, någon sorts utmaning har presenterats och det vore ett nederlag att inte anta den.

De börjar ta sig uppför berget. På de lägre sluttningarna stöter de på en plogad åker som de omsorgsfullt går runt, sedan stiger berget brant uppåt, de letar sig fram genom undervegetationen och drar sig upp genom grenarna. Ju högre upp de kommer, desto stökigare och farligare blir stenblocken. Efter någon timme har de kommit ut på en bergsklack där den höga toppen tornar upp sig ovanför dem, men han vill inte fortsätta längre än så. Här, säger han. Här, säger Reiner och tittar upp. Har du fått nog. Ja. Det dröjer ett litet tag innan svaret kommer, okej, och när de slår sig ner på ett stenblock har tysken anlagt en underligt sardonisk min.

Nu befinner sig ruinerna långt nedanför och de två eller tre personer som går runt bland dem är som små leksaksfigurer. Solen står redan högt, och trots årstiden är det en varm dag. Reiner tar av sig tröjan och blottar den platta magen med sitt krutspår av mörka hårstrån som leder ner, ner. Vad gör du i Grekland, säger han.

Jag. Reser runt bara. Ser mig omkring.

Vad tittar du på.

Jag vet inte.

Hur länge har du varit ute och rest.

Några månader.

Var har du varit.

Jag började i England. Frankrike, Italien, Grekland, Turkiet och nu är jag tillbaka i Grekland. Vet inte vart jag ska åka sedan.

Det blir tyst medan tysken betraktar honom och han tittar bort, ner i dalen, ut över slätten mot de avlägsna blå bergen. Det finns en fråga bakom frågorna som han inte vill besvara.

Och du.

Jag har kommit för att tänka.

För att tänka.

Ja, jag har ett problem där hemma. Jag ville komma hit och vandra i några veckor och tänka.

Reiner säger detta och blundar sedan. Han tänker inte heller tala, men hos honom är tystnaden makt. Men inte för mig, inte för mig. Jag tar också av mig tröjan för att njuta av solen. Sedan, han vet inte varför, slutar han inte där utan tar av sig skorna och strumporna, och byxorna, han sitter i bara kalsongerna på klippblocket, luften är inte varm längre. Båda förstår att han på något sätt erbjuder sig, smal och blek och ätbar på den grå stenen. Även han blundar.